

**D. DIONYSII // A RICKEL CARTHVSIANI, // de perfecto
mundi contemptu, // ut pius ita utilissimus heptalo- // gus**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, Nov. 1530

Qualiter dominus n[oster] Iesus Christus sit via purgatiua, illuminatiua, &
perfectiua.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55472)

tamen ueraciter mala. De qua apud Sapientem legitur, Est via quæ uidetur homini recta: & nouissima eius ducunt ad mortem. Hæc uia solet & bonos decipere: quoniam quedam sunt vitia quæ virtutes esse putantur: vt immoderatus rigor, iusticia, remissio, pietas, dissolutio, hilaritas, ac recreatio bona. Sic quidam persuadēt sibi ecclesiasticorum pluralitatem beneficiorum licere, vt valeant hospitalitatem & cætera misericordix opera copiosius exercere: non attendentes, quemadmodum, diuino Dionysio edocente, bonum opteat esse ex integra causa: nec bona malis permixta deo placere, nec eleemosynas de rapina esse acceptas, nec opera pietatis quæ in diuini cultus vergunt minorationem ac derogationem, & in ecclesiæ dememorationem, defunctorumque destitutionem deo grata consistere. Sic miseri decipiūt semetipsos. Postremo quinta uix distinctio est, quod triplex est uia salubris. Prima est uia purgatiua, Secūda illuminatiua, Tertia unitiua seu pfectiua. De qua uia triforimi in præfati opusculo tractare nostra stat sententia.

Prouer. 14

Dionys.

Esa. 61

Qualiter dominus noster Iesus Christus sit uia purgatiua, illuminatiua, et pfectiua.

Art. I I.

Nus est mediator dei & hominum, homo Christus Iesus. Dominus Iesus Christus, qui in unitate personæ est uerus deus et uerus homo, secundum suam deitatem est finis noster: & secundum suam humanitatem est uia ad ultimum finem. Propter quod dixit, Ego sum uia. Nemo uenit ad patrem nisi per me. Et alibi, Ego (inquit) sum ostium: per me si quis introierit, saluabitur.

1. Tim. 2

Iohan. 14.
Idem 10.

- trahitur. Ipse equidem est via obiectalis et exemplaris, quum sit exemplar rectissimum quod nobis proponitur imitandum, sicut in prima sua epistola Iohannes scribit Apostolus, Qui se in Christo manere, debet sicut ille ambulauit, ipse ambulare. Vnde & beatissimus prior apostolorum testatur: Christus passus est pro vobis, vobis relinquens exemplum, vt sequamini vestigia eius. Et ipsemet Christus est loquutus quis mihi ministrat, me sequatur. Sic itaque Christus est via inter fontem beatitudinis nostrae vnum ac trinum, qui est omnium summus vertex ac vltimus finis: & inter vsatores multos, videlicet homines quos deo reconciliauit, propter quod dei & hominum mediator perhibetur. Denique Christus est via purgatiua quae dicitur in ratione. Primo, quoniam suis terribilibus reprobationibus, iustissimis increpationibus, & sanctissimis documentis a peccatis nos retrahit, emendat: vt quum in Euangelio ait, Nil peccati habetis, nisi tertia megeritis, omnes simul peribitis, Et in Idem. 12. Eum timete qui habet potestatem & corpus animam perdere in gehenam. Item in Matth. 25 his qui a sinistris erunt: Discedite a me maledicti in ignem aeternum, qui paratus est diabolo & angelis eius. Secundo, quoniam suae sanctae & conuersationis exemplis ab immundicia & peccatis nos reuocauit, eripuit & purgauit. Vnde in Ioannis 8. ait, Qui sequitur me, non ambulat in tenebris. Tertio, quoniam suae saluificae passionis & ac merito totum redemit genus humanum a peccatis, iuxta illud Apocalyp. Christus dilexit nos, & lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Et Esa. quinquagesimo

Ipse vulneratus est propter iniquitates nostras
 attritus est propter scelera nostra. Quarto, quo-
 niam per sacramenta Ecclesiæ suos fideles pur-
 gat quotidie. Sacramenta nanque a Chri-
 sti passione purgandi ac sanctificandi vim sorti-
 untur: suntque vasa medicinalia, quibus anima-
 rum languores curantur. Amplius, Christus est
 via illuminatiua. Primo, quoniam Euangelicæ
 legis sapientia nos instruxit, ac diuinorum con-
 templatione edocuit, Iuxta illud Iohannis, Erat
 lux vera quæ illuminat omnem hominem veni-
 entem in hunc mundum. Hinc rursus in epistola
 sua Iohannes, Scimus, ait, quoniam filius dei ve-
 nit & dedit nobis sensum, vt cognoscamus ve-
 rum deum. Vnde & ipse loquitur deo patri: Ma-
 nifestaui nomen tuum hominibus. Secundo, quia
 a Christo tanquam a capite dona gratiæ & lu-
 men sapientiæ descendunt in membra ipsius vir-
 tute ac merito suæ sacratissimæ in hoc seculo vi-
 tæ ac passionis: quæ totæ nobis fuerunt meritorie.
 Idcirco apud Iohan. habetur, Gratia & veritas
 per Iesum Christum facta est: & de plenitudine
 eius oēs accepimus. Insuper Christus est via per-
 fectiua: Primo, quoniam legem totius perfectio-
 nis plenitudinē continentem donauit, perfectam
 charitatem præcepit, omniumq; consummatio-
 nem virtutum monstrauit. Ipse quippe est legis
 summus, in cuius lege omne malum abigitur, om-
 ne bonum docetur. De quo illud Iob tricesimo
 sexto verissime perhibetur, Ecce deus excelsus
 in fortitudine, & nullus ei similis in legislatori-
 bus. Nimirum qui deum toto corde, tota mente, to-
 ta anima, totisq; viribus docuit & præcepit esse
 amandum; nec solum amicos, sed etiam inimi-
 cos dili-

Ioh. 1.

1. Iohan. 7

Iohan. 17

Iohan. 1.

Matth. 22.

- eos diligi iussit, & inter cetera quoque dixit. Et
Mat. 5. te perfecti, sicut & pater vester celestis perfectus
 est. Secundo, quoniam veram ac plenam nobis
 beatitudinem meruit, ut ultimo fini immediatam
Ioan. 10. nos iungit. Propterea dicit, Ego vitam aeternam
Idem. 17. do eis. Et rursus ait ad patrem, Pater quos des-
 sti mihi volo ut ubi sum ego, & illi sint mecum
 ut videant claritatem meam. Tertio, quia per
 ceptis decalogi euangelica adiecit consilia: per
 obtinetur charitas ardentissima, puritas summa
 perfectio vera, & futurae beatitudinis in hac
 quantum possibile est propinquatur. Quarto,
 nam charitatem & omnem virtutem perfec-
 sime adimpleuit, prout ipse protestatur. **Mat.**
Eodem. 15. hac charitatem nemo habet, ut animam sal-
 nat quis pro amicis suis. Quinto, quoniam
 dentissime nos amando & tanta pro nostra
 te agendo ac sustinendo, ad sui amorem au-
 uinae charitatis feruorem nos maxime pro-
 uit, & quantum in ipso est inflammavit. **Quo-**
Gala. 2. perpendens Apostolus, In fide, inquit, viu-
 dei: qui dilexit me & tradidit semetipsum pro
 Hinc lex euangelica dicitur lex amoris. In
 Christus est via purgatiua in quantum factus
Luc. 19. iuxta illud. Venit filius hominis quaerere
 uum facere quod perierat. Sicque competit
 nomen Iesus, Angelo ad Ioseph loquente. **Matth.**
Matth. 1. bis nomen eius Iesum: Ipse enim saluum facit
 pulum suum a peccatis eorum. Est autem
 stus via illuminatiua in quantum magister
Matth. 23. ctor: prout de seipso in euangelio factus est.
Ioan. 13. est magister vester Christus. Et ite, Vos voca-
 me magister & domine, & bene dicitis: sum-
 nim, Sicque merito consiliarius appellatus est.

ut prophético hoc prædictum est præfagio, **V**ocabitur nomen eius admirabilis, consiliarius. Ipse *Esai. 9.*
 demum est via perfectiua, in quantum sacerdos
 & pontifex ardentissimusq; amator. De quo in
 prima sua ait canonica summus apostolus, *Con 1. Petri. 3.*
 uersi estis ad pastorem & episcopum animarum
 uestrarum. Ordo autem pontificalis præsertim
 est perfectiuis, ut magnus Theologorum prin-
 ceptus Dionysius loquitur. Sicq; competit Christo *Dionys.*
 ut pater futuri seculi & princeps pacis uocetur: *Esai. 9.*
 quemadmodum apud Esaiam legitur prophe-
 tarum.

Quid sit via purgatiua formalis,

Art. III.

ER vnum hominem peccatum in
 hunc mundum intrauit: & per pec- *Roma. 3.*
 catum mors. Quemadmodum sa-
 cra docet scriptura: deus ab initio fe-
 cit hominẽ rectum, quia hominem
 protoplastum in originali creauit
 iusticia: per quam caro spiritui, sensitiua pars ra-
 tioni, & ratio deo in omnibus prompte & absq;
 renisu fuit subiecta. Sed primo parente diuinum
 transgrediente præceptum, caro spiritui mox coe-
 pit esse rebellis, & sensualitas rationi, ac rō deo.
 Hinc omnes in originali nascuntur peccato: &
 fomes peccati manet in nobis: et caro contra spi-
 ritum concupiscit, & vulnerata sunt ratio ac vo-
 luntas, atque ad omne malum sumus procliuēs,
 ad resistendum quoq; infirmi. Indigemus ergo in
 primis, ut in via nos purgatiua exerceamus: q̄-
 tenus a cunctis vitijs expurgemur præteritis, &
 innumerabilia vndiq; vitemus peccata, atque
 a vitiōrum reliquijs emundemur; utputa a pro-
 nitā